

Koldingbogen

ÅRSTAL:	1972
FORFATTER:	Axel Andersen
TITEL:	Lige ned ad gaden
KORT RESUME:	En vandring gennem Koldings "gågader" for omkring 50 år siden, Låsbygade, Adelgade, Torvet, Helligkorsgade og Østergade

Lige ned ad gaden

Med den hast, hvormed et bybillede ændrer sig, skal en Koldingenser ikke have været ret mange år borte fra sin fødeby, før den virker fremmed for ham, og i de seneste årtier har adskillige kvarterer fuldstændig ændret karakter ved gadegennembrydninger og saneringer - bl. a. er et helt byafsnit omkring Konsul Grausgade og Hans Ludvigsvej jævnet med jorden. I relation til afsnittet om alt det nye, der er sket i Kolding, bringer vi her nogle prospekter fra det ældre Kolding, som mange vil nikke genkendende til - gader med toppede brosten, hestroscher, gaslygter etc., altsammen minder fra en provins-købstadsidyl, som længst er borte.

En vandring gennem Koldings „gågader“ for omkring 50 år siden

Det store billede er ukendt af de fleste, men ældre borgere kan huske bygningerne fra apoteket og opefter. Der var først en restauration (dem var der mange af i Låsbygade!). Så et par småforretninger, bl. a. en grøntforretning og en musikhandel, "Musikhuset", hvis indehaver var en ejendommelig type. Alle de violiner, han solgte, var med garanti "ægte Stradivarius'er". En ting er sikkert, han kunne lokke de skønneste toner ud af nok så simpelt et instrument. I den store hjørneejendom solgte Højlund konfektion, og H. C. Andersen havde en velbesøgt barberforretning. Vi drejer om hjørnet og kommer ind i Adelgade. Her på næste hjørne, hvor gaden "Hyrdestræde" gik ned til søen, havde N. C. Nielsens cigarforretning i mange år et udsalg. Hele denne karre - helt ned til apoteket blev saneret, en ny, moderne bygning opført, og den frilagte plads er nu pladsen "Låsbybanke" og en altid overfyldt parkeringsplads.

Fagbogs-afdelingen

MUNK

Boghandel siden 1844
Helligkorsgade 5

Moderne store afdelinger med
bøger af alle arter
Papirvarer
Plakater

Specialforretningen
hvor gardiner
er godt stof

Hele og partielle
Tandproteser
fremstilles og indsættes.
Overenskomst med sygekasserne

Leo Kærnaa
exam. tandteknikere

København: Nørrevold 9. Tlf. (01) Palæ 6750
Århus: Banegårdsplads 8. Tlf. (06) 12 21 11
Kolding: Østergade 7. Tlf. (05) 52 63 78

Bemærk vor nye adresse: Østergade 7.

PERGINOL

GULVBELÆGNING

Autoriseret Perginol-forhandler

Halfdan T. Hansen

Maskinsnedkeri
Tømrer- og bygnings-snedkeriarbejde
Telefon 05 52 74 80

Haderslevvej 154 . 6000 Kolding

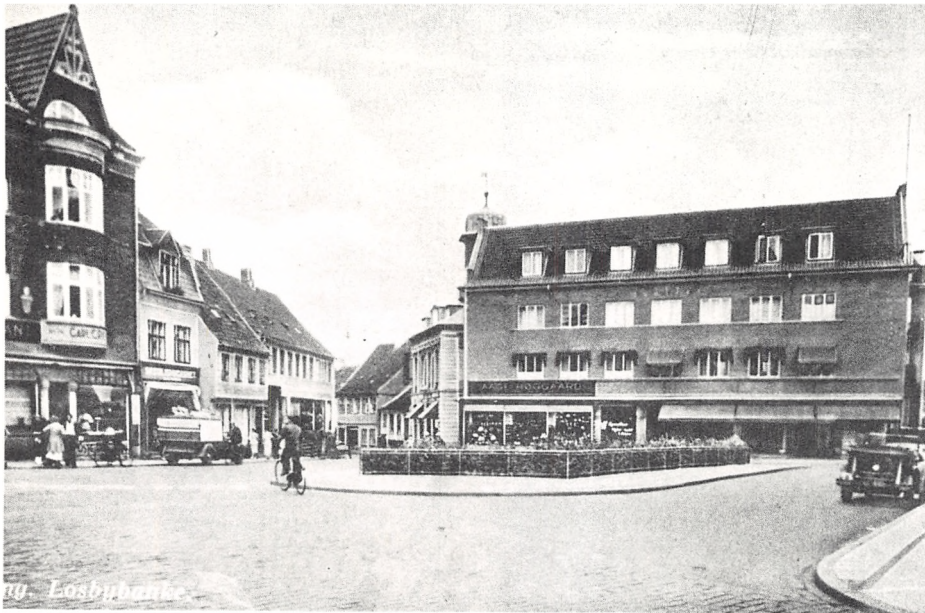
Akseltorv i gamle dage. Hotel Kolding var også dengang byens førende hotel. Hestedroscherne havde deres faste studeplads foran rådhuset - selv på de travle torvedage. Yderst til venstre ses, at der på 1. salen over Crome & Goldschmidt var biografteater. I samme ejendom fandtes byens eneste elevator. Overflødigt, for den var altid i uorden.

Vi rykker videre gennem Adelgade forbi Crome & Goldschmidts udsalg (her var den første "Biograf" på 1. sal) og drejer til højre ned på Akseltorv, hvor der i mangfoldige år holdtes "torvedag", og her flokkedes husmødrene om boderne for at gøre et billigt køb - ganske som i dag, hvor torvehandelen dog er flyttet til Skamlingvejen. I baggrunden fandtes bl. a. en blikkenslagerforretning (op ad trappen), og i kælderen derunder frkn. Hattings restaurant.

Et andet billede af torvet - uden "torv". Her kan man se, at de store forretninger og banker endnu ikke har erobret bykernen. Der, hvor nu slagteriudsalget er, var L. Petersens fiskeforretning, ved siden af Chr. Mikkelsens trikotageforretning på hjørnet af Østergade. Apoteket lå på sin vante plads, men købmandshandelen ejes nu af købmand Schack.

Her har vi så Låsbybanke i sin nye skikkelse efter saneringen af den store hjørneejendom Låsbygade-Hyrdestræde. Bag det ret store anlæg ses installatør Høggaard at dominere forretningssektionen. Oppe på etagerne ovenover fandtes både tandlægeklinik, sagførerkontorer og andre firmaer

Låsbygade var i sin tid en "hovedgade" med masser af håndværkerværksteder og små, solide forretninger. En af dem, der holdt længst ud, var Hansens Lervarefabrik. Her var en stor stab beskæftiget med at lave gedigen lerkunst, brændt i de skønneste farver, gode brugsting som fåde og skåle og vaser, og tillige havde fabrikken en fantastisk produktion af urtepotter i alle størrelser. Dem er der ikke større marked for mere, nu er gartnerpotterne lavet af plastic.

Stadig ad de brolagte gader kommer vi til Kirketorvet, hvor den alt-dominerende forretning er den lokale afdeling af "Messen", som styres af Erasmus Petersen, en kendt skikkelse i datidens Kolding. Også kiosken vil huskes, den har været mødested for mange elskende. Og yderst til højre havde guldsmed Kyster og broderen skomager Kyster deres forretninger. H. Schmidt havde foruden isenkram også salg af symaskiner og udstilling i porten ind til Kysters gård, som den dag i dag danner en romantisk ramme om børnehjælpsdagens forlystelser.

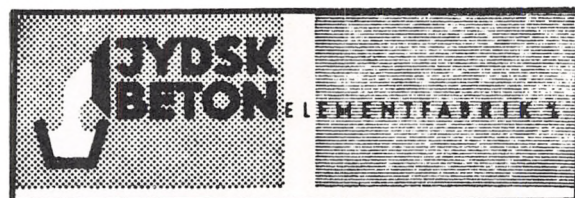
Et meget gammelt billede af Aagaards materialhandel på Rendebanen, grundlagt 1835 af maleren og fotografen Dines Christian Jocum Aagaard. Ved siden af sit "glashus", hvor han optog portrætter, havde han et "farverhus", hvorfra han solgte olier og maling. Sønnen Børge Pontoppidan Aagaard gik i apotekerlære og fik i 1869 borgerbrev som materialist. Efter ham kom Johannes Aagaard, som videreførte materialhandelen til 1940, hvor den ved Bredgades gennemfrysning flyttedes til Torvegade og nu ejes af Bént Uldall Steinfath.

"Smedegaarden", der fandtes, hvor nu Bredgade løber. I baggrunden ses Østergaardsvej - den første gade til højre, når man kører ud ad Tøndervej. I gården havde en del håndværkere deres værksteder, der var drejerværksted og smedie til venstre og bødkerværksted til højre. Billedet stammer fra midten af trediverne.

Dette billede er fra begyndelsen af tyverne. Man skimter lidt af skomager Møllers hus helt til venstre. Derefter Kruses skotøjsforretning, helt oppe undet taget fotografisk atelier og ved siden af Kruse Chr. Hansens bog- og papirhandel. Derefter kom Borchs isenkramforretning - man ser porten, der senere blev indgang til "Biografen", som havde til huse her, lige til den ophørte.

FABRIK OG KONTOR: SONEBJERG . KOLDING : TELEFON (05) 52 61 00

Låsbygade 8-10

Kolding

Tlf. 05-520859

SEJLMAGER
PRESENNINGER
FLAG
OG VIMPLER

C.C.Fussing

Sdr. Havnegade 34

Tlf. 520171

Et billede fra "gågaden" Østergade. Her har også i sin tid boet en hattemager, vistnok der, hvor frk. Othilia Wiinholt senere fik herrekonfektionsforretning. Guldsmed Spetzler vil også huskes fra gaden, men om han har været der så tidligt, er tvivlsomt.

Et andet billede af Østergade fra omtrent samme tidsperiode. Her ser vi meget tydeligt Jens Mortensens efterfølger P. J. Schultz' forretning, populært kaldet "Billigheden". I porten til højre for forretningen var der som regel et paradis for børnene, nemlig en righoldig udstilling af legetøj. I ejendommen til højre herfor, havde tricotatefirmaet S. Winkler en stor garn- og trikotagehandel.

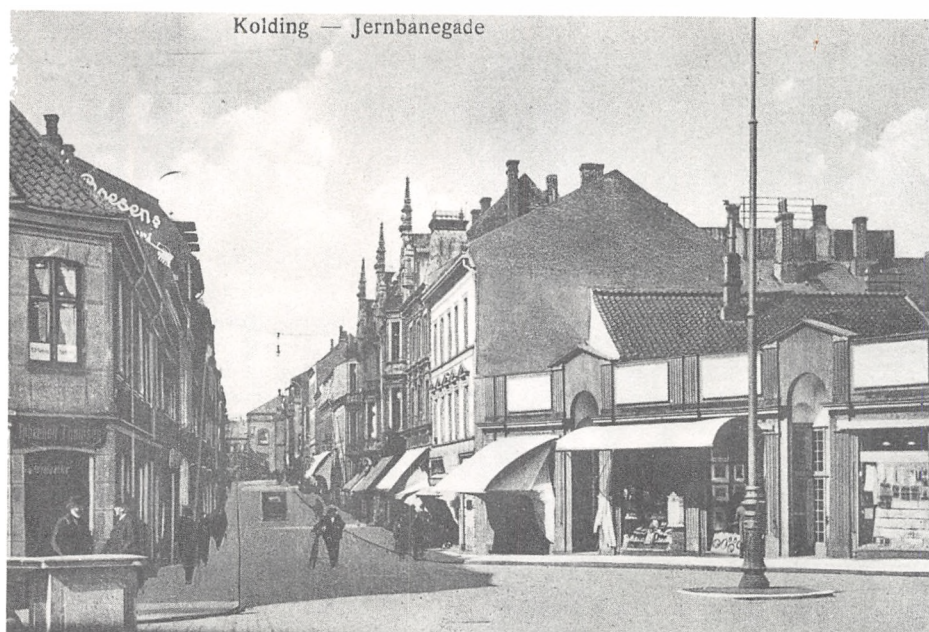

En af byens største og mest ansete forretninger var Peter Knaks manufakturforretning i Østergade. Den blev overtaget af Carl Petersen, som i en ret ung alder viste et dygtigt købmandsskab og drev forretningen frem til byens førende. Den er nu overtaget af sønnerne, som har delt den i to, en specialforretning for kjoler m.v. og en tæppe- og gardinafdeling, stadig på gågaden.

Mellem torvet og Lindtner havde en anden af byens mange specialforretninger i mange år præget gadebilledet. Det var Rud Christiansens hattemagteri. Dengang købte man sin hat hos en hattemager og sko hos en skomager. I dag er de fleste forretninger nærmest en blandet landhandel. Forretningen har i årenes løb gennemgået mange ansigtsløftninger og drives endnu på faglig vis af sønnen Aage Christiansen - og er byens førende pelshandel.

Jernbanegade, da gaden til venstre (nu Munkegade) hed Sønder Klostergade. Stadig med samme brolægning. Til højre midt i billedet ses en bagerkringle. Her boede en bager Samsø, som var byens fineste. Foran til højre de gamle huse, som blev nedrevet for senere at give plads for den store biblioteksbygning.

Jernbanegade nogle år senere. Der er nu opført midlertidige "basarbygninger af træ, hvor biblioteket er planlagt at skulle opføres. Nu står der "Munkegade" på skiltet, og Boesens navnkundige konditori har fået reklame på husgavlen. Riberholt Thomsen holder stadig stand på hjørnet. Endnu er der ikke behov for den ret store rundkørsel, som senere anlagdes midt i gaden, det var nemlig i krigens år, da bilerne var oplødsede.